

Економічний аналіз водокористування

1. Економічний розвиток території суббасейну Верхнього Дніпра

Чернігівська область в межах суббасейну Верхнього Дніпра є аграрно-промисловою областю. Спеціалізація промисловості - добувна промисловість. У сільському господарстві – виробництво зернових та технічних культур, м'ясо-молочне тваринництво.

За підсумками 2020 року індекс виробництва валової продукції сільського господарства становить 92,7 %, індекс промислової продукції становив 100,8 %.

2. Характеристика сучасного водокористування

Згідно державного обліку водокористування за даними звітності форми № 2ТП-водгосп, в суббасейні Верхнього Дніпра водокористування здійснювали 22 підприємства-водокористувача.

У 2020 році населення та галузі економіки були забезпечені достатньою кількістю як питної, так і технічної води. Загальний обсяг забору води становив 1,05 млн.м³, у тому числі підземної – 0,15 млн.м³, поверхневої – 0,9 млн.м³.

Загальне використання води становило 0,200 млн. м³. За галузями економіки розподілилось наступним чином: комунальне господарство (3 суб'єктів) — 0,095 млн. м³, сільське господарство (11 суб'єктів) — 0,041 млн. м³, промисловість (1 суб'єкт) — 0,030 млн. м³, інші галузі (7 суб'єктів) - 0,034 млн. м³.

У поверхневі води суббасейну Верхнього Дніпра скиди стічних вод надходили від точкових джерел не надходили.

2.1. Комунальне водокористування

Централізованим водопостачанням населених пунктів в суббасейні Верхнього Дніпра охоплено 2 селища міського типу: смт. Любеч та смт. Добрянка в Ріпкинському районі і 5 сіл Чернігівського та Ріпкинського районів.

За даними звітності форми № 2ТП-водгосп, державним обліком водокористування у 2020 році охоплено 3 підприємства житлово-комунального господарства, які надають послуги з централізованого водопостачання. Для задоволення питних і господарсько-побутових, лікувальних, оздоровчих та інших потреб населення підприємствами-водокористувачами комунальної галузі здійснювався забір води в обсязі 0,095 млн.м³. Підприємства комунального господарства в своїй діяльності використовували воду із підземних джерел, поверхневі водозабори відсутні.

Підприємства, у віданні яких перебувають водопровідні мережі, здійснювали забір води безпосередньо з підземних водоносних горизонтів, подаючи воду вторинним водокористувачам та населенню в порядку спеціального водокористування.

Використання води в комунальному господарстві склало - 0,057 млн. м³ на рік, з них водоспоживання населенням у комунальному секторі становило

0,056 млн. м³ на рік.

Основним показником раціонального використання водних ресурсів є втрати при транспортуванні. Застаріле обладнання систем водопостачання призводить до численних поривів і значних втрат води, перебоїв у постачанні питної води, погіршення її якості. В 2020 році втрати води при транспортуванні досягли значення 0,038 млн.м³, або 40 % від загального обсягу забору води підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства, що впливає на надійність забезпечення населення та галузей економіки водними ресурсами.

Найбільшими водокористувачами є: ПП «Аквапосад-М» смт. Добрянка, Ріпкинського району – 0,063 млн.м³; комунальне підприємство «Любецьке» смт. Любеч, Ріпкинського району – 0,026 млн.м³.

Загальне водовідведення зворотних (стічних) вод підприємствами житлово-комунальної галузі у 2020 році становило 0,002 млн. м³. У поверхневій водній об'єкти стічні води не скидалися. На поля фільтрації скид стічних вод здійснювався в смт. Любеч, Ріпкинського району, у всіх інших населених пунктах сільської місцевості, які мають централізовані системи водопостачання, відсутня централізована каналізаційна мережа, тобто скид стічних вод взагалі не організовано. Це призводить до стрімкого збільшення в домогосподарствах об'ємів стічних вод.

Неочищені стоки забруднюють довкілля, а особливо ґрунтові води, патогенними мікроорганізмами (бактеріями, вірусами, збудниками протозойних і паразитарних інфекцій), різними формами азоту, фосфору, детергентами (стійкими складовими миючих засобів) та іншими хімічними речовинами, шкідливими для здоров'я людини та природного середовища.

2.2. Промислове водокористування

В суббасейні Верхнього Дніпра промислове водокористування у 2020 році здійснювало одне підприємство: ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків» с. Олешня, Ріпкинського району. На виробничі потреби цим підприємством було використано 0,028 млн.м³ поверхневої води із кар'єрів і підземної - 0,002 млн.м³ - на власні питні і санітарно-гігієнічні потреби. У виробничих процесах цього підприємства використовувалась вода в системах оборотного водопостачання в об'ємі 1,65 млн.м³.

2.3. Водокористування у сільському господарстві

Метою цього водокористування є забезпечення водою аграрних та інших підприємств, громадян, які займаються сільськогосподарським виробництвом.

Державним обліком водокористування охоплено 11 підприємств сільськогосподарської галузі в тому числі 1 підприємство рибного господарства: ПрАТ «Чернігіврибгосп» с. Пакуль Чернігівського району. Джерелом постачання (наповнення, водообміну і поповнення рибницьких ставків) є р. Дніпро і р. Пакулька. У 2020 році дане підприємство здійснювало забір води на поповнення втрат на випаровування та фільтрації в обсязі 0,85 млн. м³.

Забір води підприємствами-водокористувачами сільськогосподарської

галузі у 2020 становив 0,89 млн.м³.

Використання води в сільському господарстві становило 0,041 млн. м³. Вода питної якості в обсязі 0,041 млн.м³ використовувалась на задоволення сільськогосподарських потреб у рослинництві і тваринництві.

Загальне водовідведення зворотних (стічних) вод підприємствами сільськогосподарської галузі до накопичувачів становило 0,001 млн. м³.

2.4. Водокористування на транспорті

Користування водними об'єктами у суббасейні Верхнього Дніпра для потреб водного транспорту не здійснювались.

2.5. Інші види водокористування

Підприємствами-водокористувачами лісового господарства, галузі охорони здоров'я у 2020 році здійснювався забір води в обсязі 0,034 млн.м³. Переважно вода використовувалась на питні і санітарно-гігієнічні потреби працівників вказаних підприємств (75%), на виробничі (25%).

3. Прогноз потреб у воді основних галузей економіки

№ з/п	Галузі економіки	Забір води за 2020 рік, млн.м ³	Прогноз потреб у воді на 2021 рік, млн.м ³
1	Промисловість	0,030	0,099
2	Сільське господарство	0,89	7,000
3	Житлово-комунальне господарство	0,095	0,180
4	Інші галузі	0,035	0,040